

Wrocław, dnia 20.01.2025 r.

**Kochani Diecezjanie,
Drodzy Kapłani, Osoby Konsekrowane,
Bracia i Siostry,**

zwracam się dziś do Was ze szczególną prośbą, wiążącą się z kościołem stanowiącym serce naszej Archidiecezji.

W trosce o dziedzictwo historyczne i kulturalne przystąpiliśmy do remontu organów, które od 1952 roku uświetniały obrzędy liturgiczne odprawiane w archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu. Ten niezwykle cenny instrument jest obecnie poddawany pracom, które pozwolą na powrót oddać go tej świątyni, mieszkańcom Wrocławia i turystom, tak licznie odwiedzającym Ostrów Tumski. Do troski o ten zabytek motywuje nas przede wszystkim odpowiedzialność za powierzone naszej wspólnej opiece dziedzictwo archidiecezji i całego naszego regionu. Instrument, który przez lata uświetniał najważniejsze uroczystości religijne, towarzysząc naszej diecezji w radosnych i smutnych momentach, wymaga dzisiaj naszej pomocy. Przynagła nas do niej także odpowiedzialność wyrażona w Kodeksie prawa kanonicznego, który w kanonie 222 nakłada na nas wszystkich zobowiązanie troski o dobro wspólne powierzone opiece Kościoła. Czyniąc temu wszystkiemu zadość, podjąłem decyzję o aktywnym materialnym włączeniu się w renowację instrumentu, angażując tak środki diecezji, jak i zwracając się z prośbą do wszystkich kościołów archidiecezji o przekazywanie na ten cel jednej niedzielnej składki w ciągu roku w całym okresie trwania remontu organów.

Organy po raz pierwszy rozbrzmiały w 1913 roku, wówczas jednak nie w archikatedrze, a w nowo wybudowanej Hali Stulecia. Jej twórca, sławny architekt Max Berg, już w fazie projektowania zatroszczył się o to, żeby kształt wnętrza i faktura powierzchni ścian zapewniały znakomitą akustykę. By wykorzystać ten potencjał, ówczesne władze miasta zamówiły imponujące organy – w tamtym czasie największe na świecie. Instrument powstał w renomowanych zakładach organowych Sauera we Frankfurcie nad Odrą. Wilhelm Sauer, który mógł poszczycić się honorowym tytułem Budowniczego Organów Dworu Królewskiego, był już wtedy twórcą wielu wspaniałych instrumentów, m.in. organów w katedrze w Berlinie, w katedrze w Bremie czy w bazylice pw. św. Mikołaja w Amsterdamie. Jednak te, które zbudował dla Hali Stulecia, były wyjątkowe. Nad ich brzmieniem czuwał znany profesor Karl Straube z Lipska. W chwili oddania do użytku organy posiadały pięć manualów, pedały i aż 152 głosy, które wydobywały się z ponad 15 tysięcy piszczałek; przed II wojną światową ten monumentalny instrument wzbogacił się o kolejnych kilkadziesiąt głosów. Zastosowane w nich rozwiązania techniczne wyprzedzały swoją epokę i zostały prawnie opatentowane.

Ważący 50 ton instrument wieziono z Frankfurtu jedenastoma wagonami kolejowymi. Po dotarciu do Wrocławia największe na świecie organy stanęły pod największą na świecie kopułą Hali Stulecia – ciesząc się wielkim uznaniem melomanów i stanowiąc przedmiot dumy mieszkańców miasta.

W 1945 roku Hala Stulecia, a wraz z nią organy, bez większych uszkodzeń przetrwały oblężenie. Na początku lat 50. przetransportowano instrument do podniesionej z gruzów katedry św. Jana Chrzciciela, gdzie – odbudowany – służy od ponad 70 lat.

Z biegiem czasu stan techniczny organów ulegał jednak pogorszeniu. Ostatni remont instrumentu miał miejsce w 1989 roku. W kolejnych latach – ze względów finansowych – przeprowadzano jedynie doraźne naprawy. Kompleksowa renowacja stała się więc nieodzowna, by organy z archikatedry, która jest matką wszystkich kościołów w naszej diecezji, mogły odzyskać należne im miejsce wśród najznakomitszych instrumentów Europy.

Trwające obecnie prace mają przywrócić im dawną świetność. Remont tak wyjątkowego instrumentu jest jednak długim, skomplikowanym i kosztownym procesem. Opracowanie projektu, wyremontowanie poszczególnych elementów przy zastosowaniu oryginalnych zabiegów technologicznych, zabezpieczenie empery, prace malarskie, montaż całości i stworzenie barwy instrumentu to działania, które potrwać łącznie ponad trzy lata i wymagają zaangażowania kilkudziesięciu wybitnych specjalistów.

By odzyskać pełne brzmienie, organy zostaną wyposażone w nowe głosy, co uczyni je największymi organami w Polsce i drugimi na świecie. Po remoncie będą służyć nie tylko oprawie obrzędów liturgicznych, wzbogacając również ofertę kulturalną stolicy Dolnego Śląska. Organy katedralne będą trzecim tego typu znakomitym instrumentem we Wrocławiu – obok współczesnych organów w Narodowym Forum Muzyki i odbudowanych niedawno barokowych organów Englera w bazylice pw. św. Elżbiety. Dysponując takim potencjałem, Wrocław może stać się ważnym ośrodkiem muzyki organowej w Europie.

Projekt remontu organów Sauera we wrocławskiej archikatedrze zgromadził wokół siebie wielu ludzi, którzy doceniają jego niezwykłą wagę dla miasta. Swojego wsparcia, także finansowego, w kwocie 7,5 miliona złotych, udzielił prezydent Wrocławia; udało się także pozyskać dotację z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w kwocie 3,5 miliona złotych.

Wsparcie to, choć ogromne, nie pokrywa całości przewidywanych wydatków, pełny koszt prac ma bowiem wynieść 17 milionów złotych.

Dlatego jeszcze raz zwracam się do Was z gorącą prośbą o wsparcie finansowe i modlitwne tego wyjątkowego projektu.

Wasz biskup

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA

L.dz. 52/2025

Z a r z ą d z e n i e

Do odczytania w kościołach Archidiecezji Wrocławskiej w najbliższą niedzielę, tj. 26 stycznia 2025 r.

Wrocław, 20.01.2025 r.

WIKARIUSZ GENERALNY